

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 18/19

Kunskapsskolan Uppsala

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen. I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpts åt att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Fastställd av: Rektor Kerstin Larsson

Upprättad: augusti 2018 av likabehandlingsgruppen

Senast reviderad: - mars 2019

Gäller t.o.m : augusti 2019

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja Likabehandling

I syfte att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas.

Främjande arbete;

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna behöver ha kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete
- skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier eller kränkningarna.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt upprepade gånger för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- * Fysiska (T.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- * Verbala (T.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn)
- * Psykosociala (T.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- * Text- eller bildburna (T.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier)

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen

eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om de påstådda kränkningarna har en koppling till verksamheten är skolan skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Vad som är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen. Följande är exempel på sådant som kan vara diskriminering:

- En elev får ett sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.
- En lärare trakasserar en elev och det har samband med elevens könsuttryck.
- Skolan tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen.
- En lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk.
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till

förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Steg 1 Anmäla kränkande behandling

Elev som upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (nedan kallat kränkning) ska informera en medarbetare på skolan som då skyndsamt gör en kränkingsanmälan via länk från Kunskapsporten till Drafit.

Följande steg hanteras av rektor, biträdande rektor samt kurator på skolan.

Under arbetets gång finns möjlighet att delegera ärendet, att begära komplettering av den som anmälde ärendet samt att redigera rapporten.

Steg 2 Utredning

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i om den anmälda händelsen objektivt är att anse som kränkande behandling. Det innebär att utredningen fortsätter tills det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som skett varit en kränkning i lagens mening.

Om händelsen inte rent objektivt är att anse som en kränkning, bör den elev som känner sig utsatt få stöd i sin känsla. Men eftersom det inte finns någon som kan anses ha kränkt eleven kan vi heller inte vidta någon åtgärd mot någon annan.

Steg 3 Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför skolan aktiva åtgärder så att kränkningen upphör. Skolans ansvar för detta är långtgående.

De åtgärder som genomförs ska såväl rikta sig mot den som kränker och den som utsatts för en kränkning.

I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

Steg 4 Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör.

Steg 5 Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende.

Huvudmannen tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontakter skolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Syftet är att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Skolan undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

1. Kartlägga/ Undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att hitta de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån.

Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

- Skolan undersöker svaren på de frågor i den årliga företagsgemensamma enkäten som handlar om trygghet och trivsel
- Skolan kartlägger tidigare anmälningar utifrån diskrimineringsgrunderna (individnivå/ basgruppsnivå/organisationsnivå)
- Skolan kartlägger tidigare anmälningar om kränkning och trakasserier (individnivå/ basgruppsnivå/organisationsnivå)
- Skyddsombudet på skolan sammanställer elevskyddsombudens bild av den psykosociala miljön genom samtal
- Skyddsombudet på skolan lämnar information till eht om den psykosociala miljön
- Elevhälsoteamet tittar på den samlade bild de har av den psykosociala miljön på skolan utifrån ex trygghetssamtal, besök i arbetslag/ ämneslag (organisationsnivå)
- Skolsköterskan ger Input från hälsoenkäter/ hälsosamtal på ett elevhälsoteamsmöte
- Skolan gör en översyn över skolans ordnings- och trivselregler
- Den psykosociala miljön diskuteras på APT utifrån huvudmannens kartläggning på organisationsnivå

Kunskapsskolan Uppsalas kartläggning av läsåret 17/18

Vår företagsgemensamma elevenkät 17/18 ger oss ett gediget underlag för att kartlägga våra elevers upplevelser. De skattar sina svar på en femgradig skala där fyror och femmor räknas som positiva svar. På påståendet "jag känner mig trygg i skolan" svarade 88% en fyra eller femma, vilket kan jämföras med 89% föregående år.

86 % av svarade att trivs på skolan vilket är samma siffra som förra året.

80 % av eleverna svarar nej aldrig på frågan "Har du under detta år blivit mobbad eller trakasserad i skolan?". 16 % svarar att det hänt några gånger och 4% att det har hänt många gånger. 92% av eleverna svarar att de inte blivit kränkta av någon från skolan på nätet under detta läsår, 6% att det hänt några gånger och 2% svarar att det hänt många gånger. 70% av eleverna svarar att eleverna på skolan behandlar varandra med respekt, 80 % svarar att de vuxna tar ansvar för att alla ska behandlas med respekt och 79% tycker att vi har en bra stämning på skolan

Utöver den företagsgemensamma skolenkäten genomförde skolans elevskyddsombud en enkät under vt18 som skickats ut till samtliga elever på skolan kring arbetsmiljö och trivsel. På frågan "Trivs du i skolan" har svarade 95% "ja eller "för det mesta" och 5% svarade nej. I enkäten ställde det frågor om även om vilka områden på skolan som kunde upplevas som otrygga. De flesta elever skrev "Inga", men de ställen som nämndes som otrygga platser var skåpen, trapporna och ute.

En genomgång av de incidentrapporter som har skrivit under året visar på några gemensamma drag. En del incidenter börjar med "skojbråk" mellan några elever, tills en utomstående elev missförstår och ska hjälpa en av de som "skojbråkar". Bråket övergår då till allvar med verbala eller fysiska inslag. Andra incidenter har sin början i olika typer av maktlekar, eller att någon oprovocerat börjar knuffa eller slå på en annan elev. Det finns även exempel på då någon elev råkat komma åt en annan elev, t ex i kapprummet, och den andra eleven har missförstått detta som en fysisk provokation varpå bråket är igång. De flesta av incidenterna är verbala, med kränkande ord och hot, vissa övergår till fysiska handlingar. Det syns tydligt i rapporterna att incidenterna är förknippade med rast eller då många elever är i kapprummet.

Elevhälsoteamet har tittat på den psykosociala arbetsmiljön utifrån den information som inkommit från samtal med elever, från besök i arbetslag och från enkäter. Utifrån detta kan vi utläsa att eleverna i åk 8 nu känns tryggare och tryggare i jämförelse med förra årets kartläggning via "Husmodellen". Åk 9 ser generellt inga problem med trygghet och trivsel. I de lägre årskurserna ser vi mer att eleverna kan uppleva det som otryggt i ex matkön, rastområden, trapphus och ute. Där finns även en hel del önskemål från eleverna om att prata mycket om regler och vad som är ett lämpligt språk.

2. Identifiera

Syftet är att utifrån kartläggningen identifiera risker och hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier

- Analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Dokumentera de risker och hinder som kartläggningen visar
- Formulera konkreta och utvärderingsbara mål utifrån de identifierade riskerna
- Gör eleverna delaktiga i kartläggningen och analysen

Kunskapsskolans Uppsalas sammanfattning av risker och hinder

Det finns alltid en risk att elever blir diskriminerade eller kränkta på grund av kön eller könsidentitet. Det är något vi är medvetna om och diskuterar i kollegiet och med eleverna för att synliggöra normer och värderingar. Det finns en risk att elever blir kallade för en könsidentitet de inte känner sig bekväma med. Därför undviker vi att kalla elever för tjejer eller killar när man pratar med en grupp elever. Det är även viktigt att tänka på vid indelningar av elever.

Det är viktigt att nyansera undervisningen i alla lägen och det kan bli extra aktuellt i nyhetsbearbetning, värdegrundsarbete och SO-ämnena. Det finns annars risk att lärare eller elever gör antaganden som inte stämmer på grund av bristande insikter i ämnet. Det är viktigt att ingen känner sig exkluderad pga exempelvis sin tro.

Det är även viktigt att vi erbjuder olika typer av undervisning och redovisningsformer för att alla elever oavsett funktionsvariationer ska kunna visa sina kunskaper.

Vi ser att det finns vissa platser på skolan där det är större risk att kränkningar och trakasserier sker. Det är generellt de platser med minst vuxennärvaro. De platser som förekommer i vår kartläggning är områden runt skåpen, trapphuset och utomhus.

Skolans mål

- Diskriminering och eller trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder ska inte förekomma vid Kunskapsskolan Uppsala.
- Alla elever ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter vid Kunskapsskolan Uppsala, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder och skall mötas med respekt av alla.

- Alla elever ska känna sig trygga på Kunskapsskolan Uppsala.
- Inga former av kränkande behandlingar ska förekomma på Kunskapsskolan Uppsala.

3. Analys

Syftet är att analysera orsakerna till upptäckta risker och hinder

- Utgå från riskerna och gör en analys
- Utvärdera tidigare insatser i det förebyggande arbetet

Kunskapsskolan Uppsalas utvärdering av det förebyggande arbetet

Under hela året har vi fortsatt vårt arbete med Livskunskap. Det är ett tillfälle varannan vecka för samtliga årskurser där elever och lärare gör olika övningar för att belysa likabehandlingsarbetet och förebygga kränkningar och trakasserier. Läsåret 17/18 är andra året vi gör denna satsning. Vi startade hösten med olika samarbetsövningar för att sedan presentera och jobba med årets likabehandlingsplan tillsammans med eleverna.

Eleverna har under året diskuterat vilka platser de tyckte var osäkra på skolans område. Platser där de tyckte att risken var hög för att bli utsatt för kränkande behandling. Eleverna fick även komma med åsikter och tankar gällande eventuella åtgärder för att minska risken för kränkande behandling och diskriminering. Att göra eleverna delaktiga i arbetet med kartläggningen ser vi även som en del av det förebyggande arbetet.

Under vårterminen var fokus på Livskunskapen att eleverna skulle bli medvetna om att deras egna rättigheter även finns i form av skyldigheter. Exempelvis spelades film in där personalen visade på olika men vanligt förekommande situationer där någon skulle kunna känna sig illa till mods. Temat avslutades med en "Pay it forward-vecka" där alla basgrupper uppmanades att göra goda handlingar mot andra för att sprida positiv stämning.

Resultatet av veckan blev mycket positivt med många fina inslag från eleverna. Alla årskurser förutom åk 9 blev mycket engagerade i utmaningen. Vi har även haft en likabehandlingsförmiddag där eleverna fick delta i tre olika övningar som handlade om bland annat diskrimineringsgrunder.

Under en vecka under höstterminen var SSP (Skola, socialtjänst och polis) på skolan och arbetade med framförallt eleverna kring temat sociala medier. Det var en mycket uppskattad temavecka både från elever och personal där det framkom en del nya saker som är bra att de vuxna på en skola får kännedom om. Även föräldrar bjöds in till ett möte med SSP-teamet.

Vi har under året arbetat med upprätthålla ordningsregeln att inga mobiler ska användas i skolan av åk 4-8 och enbart på vissa platser av åk 9. Vi hoppas här att det kommer bli bättre när alla elever har samma regler gällande mobiler från och med ht 18.

Skolan har valt att under läsåret anställa extra personal för att öka tryggheten på skolan som kan vara ute bland eleverna på deras raster och skapa relationer för att förebygga olika typer av konflikter eller liknande.

För att kunna lösa konflikter och få reda på incidenter så är det viktigt att ha en dialog med eleverna vilket vi tycker fungerar bra på genom exempelvis de veckovisa handledningssamtalen där mycket kommer upp till ytan. Vi är snabba på att ta tag i det som kommer upp och reder ut det som behövs.

Vi har under året lanserat ett förväntansdokument till föräldrar om vad skolan förväntar sig av dem och vad föräldrarna kan förvänta sig av skolan. Genom dokumentet tror vi att vi skapar en tydlighet som underlättar samarbetet mellan hem och skola.

Vi upplever att många elever blivit lite för låsta i sina basgrupper under året. Vi behöver jobba mer i hela årskursen och skolan.

Vi har haft fadderverksamhet mellan åk 6 och 8 under hösten. Då var det samtidigt implementering av framtidsförmågor osv. vilket ledde till att det bara blev ca 4 gånger. Flera elever, framförallt åk 6, uppskattade aktiviteterna som var på morgon-bg. Ett problem var dock att det var mycket skört då alla i personalen måste vara på plats för att det skulle bli av. Till nästa år vill vi förbättra detta arbete.

Ett uppskattat inslag i det förebyggande arbetet är olika temadagar på skolan. Under året har vi firat alla hjärtans dag, Nobeldagen och halloween. Läsåret avslutades med en dag som idrottslaget anordnade som kallas för "Kunskapskampen" där basgrupperna får poäng i olika grenar men även för hejaramsor och bra laganda.

4. Åtgärder

Beskriv åtgärder för att eliminera riskerna för diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna

- Dokumentera åtgärder som är främjande och förebyggande
- Dokumentera åtgärder för att undanröja risker och hinder i verksamheten
- Planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen
- Planera in tid och resurser och gör en ansvarsfördelning för respektive insats

Olika åtgärder som kan vidtas vid diskriminering, trakasserier, kränkande behandling:

- Stödjande samtal med den som utsatts för diskriminering eller kränkning
- Samtala med den/de som utfört handlingarna. Samtalen kan ledas av rektor, personlig handledare, elevhälsopersonal tillsammans eller var för sig, beroende på aktuell situation. För omyndiga elever kan det vara aktuellt att vårdnadshavare deltar.
- Fortsatta uppföljningssamtal med dem/de som utsatt, samt kontroll efter viss tid med den utsatte att kränkningarna har upphört.
- Treparsamtal med de inblandade eleverna.
- Upprätta Åtgärdsprogram för konkreta psykosociala åtgärder, för den som utsatt
- Rektor kallar föräldrar, elev, berörd handledare och någon från Elevhälsoteamet till möte.
- Samtal med berörda vårdnadshavare eller föräldramöte med samtliga inblandade.

- Samtalshjälp utifrån, t.ex. kontakt med BUP.
- Anmälan till Socialtjänsten.
- Eventuell polisanmälan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. Den ersätter heller inte anmälningskyldigheten enligt Socialtjänstlagen.
- Är det fråga om en lärare eller annan anställd som kränker elever kan även arbetsrättsliga åtgärder vidtas.
- Särskild utbildning och information för elever och medarbetare i frågor som aktualiseras genom resultaten från de årliga enkätundersökningarna eller av ett enskilt fall.
- Rektor utvärderar och följer upp varje anmälnings åtgärder och resultat.

Skolans åtgärder för läsåret 18/19

Mål	Åtgärd	Ansvarig	När
Öka tryggheten på skolan.	Fortsätta med livskunskap varannan vecka.	Likabehandlingsgruppen	Utvärderas i dec och juni.
Att välkomna nya elever och få dem att känna sig trygga på skolan	Fadderverksamhet åk 6 och 8.	Arbetslag 6 och 8.	Hela året.
Elever och personal ska vara delaktiga i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.	Vi följer upp förra årets resultat från arbetet med att kartlägga otrygga platser på skolan.	Likabehandlingsgruppen	HT 18
Öka sammanhållningen och trivseln på skolan	Genomföra minst en temadag per termin	Likabehandlingsgruppen	HT 18 och VT 19.
Utbilda personalen i likabehandlingsfrågor för att bli ännu bättre på att förebygga och hantera situationer.	Boka in en extern föreläsare /utbildare på en APT eller liknande	Rektor och Likabehandlingsgruppen	HT 18
Det är viktigt att det är en kontinuitet i arbetet	Boka in återbesök med SSP-teamet	Kurator/Rektor	HT 18

med att förebygga kränkningar och trakasserier på sociala medier			
Förbättra studieron på skolan	Se över möblering av rum, tysta rum i alla zoner, se över bemanning i ws och bli bättre på att upprätthålla ordningsregler	Rektor/LG, ämneslagledare	VT19

5. Följa upp och utvärdera

Det sista steget är att följa upp och utvärdera undersökningen, analysen och åtgärderna. De erfarenheter som arbetet har gett används i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

- Aktiviteter i kvalitetsplanen utvärderas

Utvärdering och uppföljning sker dels på regelbundna möten mellan rektor och grundskolechef, samt vid de årliga enkätundersökningarna.

Skolans uppföljning och utvärdering